

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Bagi Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt felperesnek az Orosz V. Ügyvédi Iroda által képviselt **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete** (1013 Budapest, Krisztina körút 39.) alperes ellen piacfelügyeleti eljárás során hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi május hó 25. napján kelt, 25. sorszám alatt kijavított 2.K.34.367/2010/24. számú ítélete ellen a felperes által 27. és 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes másodfokú eljárásban előterjesztett 4. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán az alulírott helyen 2011. évi október hó 12. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes körűen elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 60 000 (azaz hatvanezer) forint együttes elsőfokú és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 20 000 (azaz húszezer) forint kereseti és 36 000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. novemberében azzal a céllal jött létre, hogy romániai befektetők részére magyarországi ingatlanokat közvetítsen, értékesítsen.

A pénzkölcsön nyújtási tevékenységre engedéllyel nem rendelkező felperes és a (a továbbiakban: Kft.) között létrejött szerződésekben a felperes díjazás ellenében, utólagos elszámolás mellett vállalta, hogy saját nevében, de a Kft. javára behajtja a Kft. követeléseit. A (a továbbiakban: Bank) követelésvásárlásra

irányuló szerződéseket kötött a felperes. A szerződések a 2007. november 20. - 2009. március 19. közötti időszakban legalább 144 millió forintba vonatkoztak.

A szerződésekkel érintett egyik adós bejelentést tett. A bejelentésben közölt-, és hivatalból rendelkezésére álló adatokra tekintettel az alperes hivatalból piacfelügyeleti eljárást indított. Ennek eredményeként megállapította, hogy a felperes és a Kft., valamint a felperes és a Bank viszonyába pénzkölcsön nyújtási tevékenység valósult meg: az előbbi esetben követelések behajtása, a második esetben követelésvásárlás. Az alperes, hivatkozással a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 2. számú melléklet I. fejezet 10.2. b/ pontjára, valamint 10.3. pontjára, azt állapította meg, hogy mindkét tevékenység pénzkölcsön nyújtásnak minősül, és a felperes gyakorlatában megvalósítja a Hpt. 2. számú melléklet III. fejezet 22. pontja szerinti üzletszerűséget. Ezért a 2010. július 27-én kelt PJ-I/B-77/2010. számú határozatával, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. tv. (a továbbiakban: Psztv.) 51.§-a (1) bekezdésének a/ pontja alapján megtiltotta, hogy a felperes az alperes engedélye nélkül pénzügyi szolgáltatási így különös tekintettel hitel és pénzkölcsön nyújtási tevékenységet végezzen valamint 10.000.000 felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.

A bírság kiszabás szempontjai körében az alperes rögzítette, hogy irreleváns az a körülmény, miszerint a felperes képviselője nem volt tisztában a követeléskezelés jogszabályi hátterével. Az a körülmény azonban, hogy nem is tájékozódott a tevékenység jogszabályi feltételéről, súlyosbító körülményként vehető figyelembe. Súlyosbító körülményként vette figyelembe azt is, hogy a felperes az eljárás során úgy nyilatkozott, a Kft-n kívül mástól nem fogadott el hasonló megbízásokat, nem vásárolt követeléseket sem. Enyhítő körülményként értékelte, hogy a vizsgált tevékenység a faktoring tevékenységgel kapcsolatos pénzügyi piacok szűkebb körét érintette.

A felperes keresettel támadta az alperesi határozatot és annak hatályon kívül helyezését részben eljárásjogi, részben anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozva kérte. Önálló kereseti kérelmet terjesztett elő a bírság összegére. A Kft. esetében arra hivatkozott, az nem követelésvásárlás volt, hanem követelés behajtás, illetőleg, hogy ellenérték és nyilvánosság hiányában nem áll meg az üzletszerűség, továbbá az előre egyedileg meg nem határozott jelleg sem következett be. A Bankra nézve az ügyletek követelésvásárlásként való minősítését azért vitatta, mert nem követelésvásárlás volt a cél, hanem ingatlanok tulajdonjogának a megszerzése, majd továbbértékesítése. A Bank esetében is vitatta az üzletszerűséget, mert az csak akkor minősült volna üzletszerűnek, ha bárki számára hozzáférhető lett volna, vagy a felperes előre meg nem határozott ügyfelek követelését szerezte volna meg. Tanúmeghallgatásra irányuló bizonyítási indítványt terjesztett elő.

Az alperes részletes perbeli előadásában a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében a bírság tekintetében megváltoztatta az alperesi határozatot, azt 7.500.000 forintba mérsékelte. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Perköltség tekintetében akként rendelkezett, hogy mivel a

felek között 50-50%-ban megosztotta az eljárási illetéket, a felek a perköltséget is maguk viseljék.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtette, hogy a felperesnek az eljárásjogi körben tett kereseti indokai vagy megalapozatlanok - pl. a nem foganatosított tanúmeghallgatásra vonatkozó értesítés a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 49.§ (1) bekezdés szerint -, vagy alaposak ugyan - pl. az ügyintézési határidő túllépése -, de az ügy érdemére nem voltak hatással. Azt, hogy az alperes a rendelkezésre álló okiratokra figyelemmel okszerűen mellőzte a közigazgatási eljárásban a tanúbizonyítást, az anyagi jogi kérdések taglalását követően állapította meg az elsőfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság anyagi jogi értékelése szerint az alperesi határozat a Kft-vel és a Bankkal kötött ügyleteket együttesen, egy tevékenységként minősítette, ezért a felperesi magatartásnak csak a Hpt. 2. számú melléklet I.10.2. b/ pontja szerint való megfelelését vizsgálta, de ez előtt mégis elvégezte az ügyletek külön-külön való értékelését.

Az ügyletek elkülönült értékelésére a faktoring szempontjából került sor, melynek fogalmát UNIDROIT Egyezményből vezette le az elsőfokú bíróság. A Kft-vel kötött ügyletek tekintetében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes ugyan nem vásárolt követelést, de azzal, hogy a megbízási szerződés 8. pontja szerint megelőlegezte a behajtás költségeit, tulajdonképpen ellenértéket fizetett, faktoringról volt szó, továbbá a felperes által végzett faktoring ellenértéke a felperes által visszatartott megbízási díj, a jutalék volt. Kitért arra, hogy az, miszerint a KSH nomenklatúrában létezik követelés behajtási szakágazat, nem érinti az alperes által vizsgált tevékenység jogi minősítését. A Bankkal a felperes valamennyi esetben visszatérhes engedményezést kötött, a követelésvásárlás maradéktalanul megfelelt a Hpt. mellékletében foglaltaknak. A felperesnek az ingatlan vásárlásra irányuló szándéka ebben az esetben teljes mértékben irreleváns, mivel nem ingatlant, hanem banki követelést vásárolt meg.

A tevékenységek üzletszerűségére nézve a Hpt. 3.§ (1) bekezdését, (3) bekezdését illetően a 2. számú melléklet III.22. pontját elemezte az elsőfokú bíróság. Indokolása szerint a nyereségorientáltságot kifejezetten a felperes maga sem vitatta, és a rendszeresség is megállapítható. Jelentőséget tulajdonított az egy jogügylettel megszerzett követelések volumenének is. Értékelése szerint az ügyletek előre egyedileg meg nem határozott jellegére nem lehet hivatkozni, mivel a felperes tevékenysége ilyen ügyletek megkötésére irányult.

Az elsőfokú ítélet a felek perbeli nyilatkozatainak minősítésére vonatkozó indokokat is tartalmaz, kitért az alperes perbeli nyilatkozatainak relevanciájára.

A bíróság kiszabása körében rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes követeléskezelést végzett, ennek fogalmát a Hpt. nem ismeri, és annak a felperes által folytatott formája a konkrét ügyben a Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10.2.b/ pontja szerint minősül.

Ezt követően megállapította, a bíróság kiszabás jogalapjához elengedhetetlen körben az alperes feltárta a tényállást, határozata tartalmazza a mérlegelési szempontokat. Ugyanakkor a vizsgálat szempontjából egyik mondatában irrelevánsnak minősítette, másik mondatában azonban súlyosbító körülményként értékelte a felperes

képviselőjének jogi tájékozottságát. A tájékozódás elmaradásának súlyosbító körülményként történő értékelése okszerűtlen, ezért változtatta meg az elsőfokú bíróság az alperes határozatát, és mérsékelte a bírság összegét 7.500.000 forintra. A bírság kiszabás körében kialakított álláspontjára figyelemmel az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes jogi ismereteire vonatkozó tanúmeghallgatás lefolytatását. Kitért arra is, hogy a más eljárásokban kiszabott bírság sem az alperest, sem a bíróságot nem köti.

A perköltségre irányadó pernyertesség-pervesztesség arányát azért állapította meg azonos mértékben az elsőfokú bíróság, mert figyelembe vette, hogy egyes-, az ügy érdemét nem érintő eljárás jogi jogszabálysértésekre a felperes alappal hivatkozott valamint azt is, hogy az alperes által tett perbeli nyilatkozatok részben irrelevánsak, részben megalapozatlanok voltak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

A felperes indokaiban kiegészített, XVIII. pontra tagolt fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte elsődlegesen, másodlagosan az ítélet megváltoztatása és az alperesi határozat hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárásra utasítását. Harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta. Negyedsorban pedig az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a bírság összegének mérséklését kérte.

Az I. pontban az ügyintézési határidő túllépésére vonatkozóan tett előadást, a II. pont szerint az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte a tanúbizonyításhoz kapcsolódó Ket. 49.§ (1) bekezdését.

A III. pontban megerősítette, hogy a Kft. esetében kizárólag a kintlévőségek behajtását végezte, ezért az nem feleltethető meg maradéktalanul a faktoring fogalmának. A szintén a Kft-hez kapcsolódó IV., V., VI., VII. pontok szerint az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy a felperes esetében a Hpt. 2. sz. melléklet I.10.2.b/ pontja szerinti ellenérték a költségek megelőlegezése lett volna, erre bizonyíték nem áll rendelkezésre, erre bizonyítást sem a közigazgatási, sem a peres eljárásban nem folytattak le. A jogügylet elemzése során az elsőfokú bíróság kiterjesztő értelmezést alkalmazott. Téves az a következtetés is, hogy a felperes által visszatartott megbízási díj a faktoring ellenértéke lett volna.

A VIII. pontban a KSH nomenklatúrára hivatkozva azt adta elő, hogy az ellentétes a Hpt. 2. számú melléklet I.10.2. b/ pontjában foglaltakkal, mert a követelésbehajtási tevékenységet nem pénzügyi szolgáltatási tevékenységként, hanem más ágazatban, adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatásként sorolja be. Ezt az értelmezést az elsőfokú bíróságnak a felperes javára enyhítő körülményként kellett volna figyelembe venni.

A IX. pont a Bank ügyleteihez kapcsolódott, megerősítve, hogy az engedményezés célja kizárólag az ingatlan vásárlás volt. Ezért irreleváns, hogy az adott ingatlan jelzálogjoggal terhelt volt-e vagy sem.

A X. pont rendszeresség szempontjából vitatta az üzletszerűséget. Az elsőfokú bíróság pénzkölcsön nyújtás hiányában nem vehette volna figyelembe a Kft. ügyletek volumenét. Egyébként is a szerződések és az alperesi vizsgálat között közel egy év telt el, és ezen időtartam alatt más ilyen jellegű tevékenységet nem folytatott a felperes. Bizonyítás hiányában alaptalan az az ítéleti megállapítás, hogy felperes tevékenysége csaknem teljesen ezen ügyletekből állt volna. Az ingatlan vásárlási cél tekintetében szükség lett volna a Bank munkatársának tanúkénti meghallgatására.

A XI. pontban a Bankhoz kapcsolódóan vitatta, hogy az, miszerint több bankkal is tárgyalt ingatlan vásárlás céljából, az üzletszerűséget igazolná. Ez a körülmény ugyanis éppen azt támasztja alá, hogy a felperesi tevékenység előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányult. Hivatkozott arra, hogy előre egyedileg meghatározott egy-egy ingatlant kívánt vásárolni, szemben a mások ún. „csomagban” történő vásárlásaival. Jogirodalmi áttekintéssel indokolta, esetében miért állapítható meg az ügyletek előre egyedileg meghatározott jellege. Hivatkozott a Pest Megyei Bíróság a 7.G.25.554/2005/21. számú ítéletére, mely szerint „a felperesek nem üzletszerűen nyújtottak pénzkölcsönt, mivel a felperesek és az I. rendű alperes minden egyes kölcsönszerződés megkötésekor egyedileg meghatározták a kölcsön nagyságát, a visszafizetés feltételeit és a kölcsön ellenértékét. A Hpt. szabályozása azokra az esetekre vonatkozik, amikor a kölcsönadó ugyanazon feltételek mellett nyújt rendszeresen kölcsönt, e feltételek harmadik személyek előre meg nem határozott csoportjára vonatkozik, a kölcsön feltételeinek teljesítése esetén bárki szerződést köthet”.

A XII. pontban a közigazgatás tanúmeghallgatásainak mellőzése miatt beállt jogsértésre hivatkozott, amit kiegészített a XVIII. pontban a másodfokú eljárásban a Bank munkatársának, a tanúkénti meghallgatására vonatkozó indítvánnyal.

A XIII. pont szerint megalapozatlan az az ítéleti megállapítás, amely szerint a felperes a Bank szerződéseinek esetében nem állt kapcsolatban az adósokkal: erre sem a közigazgatási, sem az elsőfokú peres eljárásban nem történt bizonyítás.

A XIV. pont szerint nem tekinthető súlyosbító körülménynak, hogy a felperes az alperes előtti eljárásban eltitkolta volna a Bankkal kötött ügyleteit, mivel rendelkezésre álltak a felperesi bankszámlák. Így a felperes nem is tudta volna eltitkolni a jogügyleteket illetően az alperes is tehetett volna fel erre vonatkozó kérdéseket.

A XV. pontban többirányú előadásokat tett, amelyekben egyrészt ismét megerősítette, hogy a Kft-vel kötött szerződés nem minősül követelésvásárlásnak, és a Bankkal kötött ügyleteknél a követelés ellenértékének meghatározása során az ingatlanok értékét és az átvételhez szükséges eljárás bonyolultságát vették figyelembe. A XVI. és XVII. pontban kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott alperesi állásfoglalásokban foglaltakat, és a felperes korábbi bíróság kiszabási gyakorlatát nem vette figyelembe.

A XVIII. pontban pedig azt sérelmezte, hogy nem kapott a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 3.§ (3) bekezdésére vonatkozó tájékoztatást.

A felperes a másodfokú tárgyaláson csatolt az alperes honlapjáról letöltött tájékoztatásokat, annak igazolására, hogy tevékenysége nem pénzkölcsön nyújtás

és nem is engedélyköteles. A költségeknek a Kft. általi megelőlegezésére Átvételi elismervényt nyújtott be.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet és csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperesi kereset teljes körű elutasítását kérte, illetőleg az elsőfokú ítélet indokolásának a téves jogértelmezésre vonatkozó részeiben való megváltoztatását indítványozta. Kérte a perköltség arányainak megváltoztatását.

Az ítélet indokolására vonatkozó részben először azt adta elő, hogy a perbeli esetben az UNIDROIT Egyezmény nem alkalmazható, mivel az a nemzetközi követelésvételt szabályozza, másrészt abból nem vezethető le, hogy egy ügylet milyen esetben minősülne faktoringnak: a faktoring ugyanis nem ügylet, hanem pénzügyi szolgáltatási tevékenység. Az elsőfokú bíróság téves megközelítése vezetett arra, hogy a hitel és kölcsönjogviszonyokat is tévesen minősítette és tévesen rögzítette, hogy a felperes kereskedelmi hitelező volt a Kft. esetében. Leszögezte, hogy aki követelést vásárol - bármilyen módon is keletkezett a követelés - az adós hitelezőjévé válik, tehát faktorál. Az engedményezés perbeli tényállására a Hpt. az irányadó és a Hpt. szerinti fogalom meghatározásnak nem része a Ptk. 365.§-a. Az azonban, hogy a faktoring üzletszerű-e nem attól függ, hogy az engedményezés ingyenes vagy visszterhes. A felperes tevékenysége már csak azért is üzletszerű, mert más gazdasági tevékenysége nem is volt, de az üzletszerűség feltételei ettől függetlenül is aggálytalanul megállapíthatók.

Tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a Hpt. a faktoring fogalmát nem definiálja. A faktoring alapvetően, illetve az irányadó magyar jog szerint, nem jogi, hanem közgazdasági kategória, majd előadta, hogy a faktoring nem ügylet, hanem a Hpt. által szabályozott tevékenység. Üzletszerűsége nem annak függvénye, hogy az azt realizáló engedményezések ingyenesek-e vagy visszterhesek, hanem attól függ, hogy maga a tevékenység nyereség orientált-e vagy sem.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az alperes terhére értékelte, hogy részletes előkészítő iratban adta elő álláspontját a faktoring lényegét és a felperesi védekezés alaptalanságát illetően. Ez az előadás azonban az elsőfokú bíróság által érdemi értékelésre nem került. A későbbiekben hivatkozott arra is, miszerint nem az ítéletre tartozó kérdés, hogy a felek a perben a Pp. 8.§-ának megfelelően járnak el, a bíróság vagy alkalmazza az eszerinti jogkövetkezményt, vagy sem.

Kifejtette, hogy a bíróságnak nem a polgári jogi szerződésekből, hanem a tevékenység gazdasági tartalmából kell megállapítani, hogy a felperes faktorált-e vagy sem. Az elsőfokú ítélet költségelőlegezésre vonatkozó megállapítása irreleváns, a perbeli tényálláshoz semmi köze. Egyébként is az esetleges közjogi következtetés éppen fordított: a követelésekért kifizetett ellenérték csökkenti a faktortevékenység nyereségét.

A bírságkiszabás körében, a felperes jogi tájékozottságára nézve arra hivatkozott, hogy a felperes egyrészt részvénytársaság, másrészt, a felperes jogi tájékozottságát nem is értékelte a bírság kiszabása körében. Alperes azt a körülményt vette figyelembe, azt értékelte, hogy a perbeli volumenű ügyletek mellett - noha a bankban saját előadása szerint érdeklődött arról, hogy a tevékenysége

engedélyköteles-e - a felperes nem tanúsította a köteles gondoskodást sem. Az okszerűségnek a mérlegelés (Pp.339/B.§), és nem a jogkövetkezmény mértéke vonatkozásában kell fennállnia. Ennek következtében az elsőfokú bíróságnak a perbeli esetben nem volt eljárásjogi lehetősége a szankció mértékének felülmérlegelésére. Hivatkozott még a Legfelsőbb Bíróság EBH 2004. 1181. számú eseti döntésére.

A perköltség körében, jogszerű ítélet esetében, a pernyertesség-pervesztességi arány bizonyosan nem 50-50%, így nem lehet jogszerűen rendelkezni arról, hogy a felek költségeiket maguk viseljék. A helyes arány az alperes javára 87,5%, a felperes javára 12,5% lett volna. A perköltség megállapítása körében nem szempont, hogy az alperes „szükségtelenül” hivatkozott volna egyes körülményekre, mivel nem tett mást, mint perbeli jogait gyakorolta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a felperesi fellebbezéssel támadott részében történő helybenhagyását kérte, mivel az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött arról, hogy a felperest engedély nélküli pénzügyi szolgáltatási tevékenységet folytat és ezért az alperes jogszerűen alkalmazott szankciót. Az ellenkérelem indokait a felperesi fellebbezéshez igazodva, pontokba szedve fejtette ki.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252.§-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak, ezért a felperes fellebbezését és az alperes csatlakozó fellebbezését érdemben bírálta el.

A felperesnek a közigazgatási szak eljárásjogi kérdéseket érintő fellebbezési indokaira nézve a másodfokú bíróság megállapította, hogy ebben a körben az elsőfokú bíróság az alapul szolgáló tényállást helytállóan tárta fel, az irányadó jogszabályokat megfelelően alkalmazta, következtetéseivel a másodfokú bíróság egyetért: az alperes vagy nem sértette meg az egyes eljárásjogi szabályokat, vagy részben igen, de az nem volt kihatással az ügy érdemére.

A peres szak eljárási szabályaira nézve a Fővárosi Ítéltábla osztotta az alperes azon előadását, mely szerint nem az ítéletre tartozó kérdés, hogy a felek a perben a Pp. 8.§-ának megfelelően jártak-e el, a bíróság vagy alkalmazza az ehhez tartozó jogkövetkezményt, vagy sem. Az elsőfokú bíróság előtt azonban a felek egymásra épülő előadásai nyomán tetemes olyan nyilatkozat keletkezett, amelyek valóban nem érintették az ügy érdemét, de amelyekről az elsőfokú bíróságnak valamilyen módon véleményt kellett formálni. Az elsőfokú bíróság a mellőzés helyett ismertette és értékelte ezeket a nyilatkozatokat, mellyel nem sértette meg az eljárási szabályokat.

Az anyagi jogi szabályok körébe tartozó fellebbezési és csatlakozó fellebbezési indokokra tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla a következőket állapította meg.

A Hpt. 3.§-a (1) bekezdésének szerint pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában: b/ hitel és pénzkölcsön nyújtása. A 3.§ (3) bekezdése értelmében az (1)-(2) bekezdésben foglalt tevékenységek - az e törvényben foglalt eltéréssel - üzletszerűen csak engedéllyel végezhetők. A 3.§ (4) bekezdése alapján, ha a törvény másként nem rendelkezik, kizárólag a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének az e törvény alapján kiadott engedélyével végezhető az (1) bekezdésben meghatározott pénzügyi szolgáltatás, valamint a (2) bekezdés a/ és d/ pontjában meghatározott kiegészítő pénzügyi szolgáltatás.

A Hpt. 2. melléklet I. számú, a pénzügyi szolgáltatások körét értelmező fejezetének 10.2.b/ pontja szerint pénzkölcsön nyújtás a követelésnek - az adós kockázatának átvállalásával vagy anélkül történő - megvásárlása, megelőlegezése (ideértve a faktoringot és a forfetírozást is), valamint leszámítolása, függetlenül attól, hogy a követelés esedékességének nyilvántartását és a kintlévőségek beszedését ki végzi. A 10.3. pont értelmében a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitel és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja.

A tényállás körében az alperesi határozatban - a 4. oldal ötödik bekezdésétől kezdődően a 6. oldal negyedik bekezdése szerinti táblázattal bezárólag - foglaltakra figyelemmel, a Fővárosi Ítélőtábla azt állapította meg, hogy a bírósági felülvizsgálat tárgyát képező alperesi határozat a Kft-vel kötött ügyleteket követelés behajtásnak (Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10.3.), a Bankkal kötött szerződéseket követelésvásárlásnak (Hpt. 2. számú melléklet I.fejezet 10.2.b/ pont) értékelte. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az alperesi határozat a Kft-vel és a Bankkal kötött ügyleteket együttesen, egy tevékenységként minősítette, és csak a Hpt. 2. számú melléklet I.10.2.b/ pontja szerintiakat vizsgálta. Helyesen akkor járt el, amikor ennek ellenére, mégis külön-külön értékelte az ügyleteket.

Az alperesi határozat tartalmára tekintettel a másodfokú bíróság vizsgálta a két szerződésfajta jellemzőit.

Kiindulási pontként a Fővárosi Ítélőtábla rögzíti, hogy azt az elsőfokú bíróság ugyan helytállóan állapította meg, miszerint a "követeléskezelés" fogalmát a Hpt. nem ismeri, azt azonban, hogy a követeléskezelés azonos lenne a Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10.2.b/ pont szerinti a követelés megvásárlással, megelőlegezéssel (ideértve a faktoringot és a forfetírozást is), valamint leszámítolással, tévesen határozta meg.

A követeléskezelés alatt általános definíció alapján azt a rendszeresen, üzletszerűen nyújtott szolgáltatást értik, amelynek keretében harmadik személyt vagy eredetileg harmadik személyt megillető lejárt és elismert, de ki nem egyenlített

számlakövetelés érvényesítése folyik, kizárólagosan bírósági úton kívül. A követeléskezelés általános fogalmába nem tartoznak bele az e tevékenységhez kapcsolódó, azt kiegészítő, de attól világosan elkülöníthető tevékenységek, mint például a követelések, adósok minősítése, az adósság megelőzését szolgáló kiegészítő tevékenységek, így a cégátvilágítások, piaci információk beszerzése, elemzése, a hitelminősítésre irányuló szolgáltatások, továbbá a faktorálás.

A követeléskezelés általános fogalmába beleértendő a követelés behajtása. Amennyiben a követelés harmadik személyt illetett meg, úgy a követelés jogosultja a behajtás során továbbra is ezen személy marad.

A Fővárosi Ítéltábla jelen peres eljárásban a követelés behajtás alatt a meghatározás második fordulát érti.

A követeléskezelés általános definíciójába nem tartozó faktorálás legtagabb meghatározás szerint a faktor megvásárolja a szállító/eladó számlakövetelését azonnali fizetés mellett, kezeli a vevőköveteléseket, és ezzel könyvviteli feladatokat lát el, beszedi a számlaköveteléseket, védelmet nyújt az adósok fizetési késedelme, mulasztása ellen. A legszűkebb értelemben a faktorálás követelés megszerzését jelenti.

Az alapul szolgáló tényállásra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla ítéletében faktorálás, vagy faktoring alatt kizárólag az ellenérték fejében történő követelésvásárlást érti.

A Hpt. 2.számú melléklet I. fejezet 10.3. pontja a követeléskezelést vonja a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenységek körébe, mégpedig a követeléskezelés általános fogalmát némileg kiterjesztve. Az azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy a követelések behajtása a Hpt. ezen rendelkezésének hatálya alá tartozik.

A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10.2.b/ pontja a követeléskezelés körébe nem tartozó követelésvásárlást vonja a pénzügyi szolgáltatások körébe. A perbeli tényállás mellett a Fővárosi Ítéltábla - a fentiekben foglaltakra figyelemmel - a szintén a Hpt. ezen rendelkezésének hatálya alá tartozó faktoring fogalmát követelésvásárlás tartalommal alkalmazza.

A Fővárosi Ítéltábla dogmatikailag alaptalannak tekintette az alperes azon hivatkozását, miszerint a faktoring nem ügylet, hanem pénzügyi szolgáltatási tevékenység, illetőleg közgazdasági kategória. A Hpt. hatálya alá tartozó pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenység minden esetben kötelem, vagy más megnevezés szerint: ügylet. A faktoring/faktorálás pedig kötelem, függetlenül attól, hogy mögötte, mint minden más kötelem esetében, gazdasági események zajlanak. Ennek folytán az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazhatta rá az ügylet megnevezést, továbbá az elsőfokú bíróság helytállóan tekinthette a faktoring ügyletet a Hpt. hatálya alá tartozó pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek.

Szintén alaptalannak tekintette a másodfokú bíróság az alperes azon előadását, mely szerint a Hpt. tartalmazná a faktoring fogalmát. A kereseti kérelem elbírálása érdekében az elsőfokú bíróságnak a meghatározást el kellett végeznie, és ehhez alkalmazta - az általános közgazdasági fogalmak helyett - az UNIDROIT Egyezményt. Tekintettel arra, hogy a faktoring Egyezmény szerinti és a fentiekben

meghatározott legtágabb fogalma nem különbözik oly mértékben, hogy az a perbeli tényállás mellett az ügy érdemére kihatna, a másodfokú bíróság nem tekintette jogsértőnek az elsőfokú bíróság értelmezési módszerét.

Az alperes alappal hivatkozott csatlakozó fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette és tévesen rögzítette, hogy a felperes kereskedelmi hitelező volt a Kft. esetében. A felperes a Kft-től nem vásárolt követelést, a Kft-vel kötött ügylete nem faktoring: tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a faktoring jellemzőit kívánta fellelni a Kft-vel kötött ügyletekben. Maga a felperes is többször megerősítette, hogy a Kft-vel kötött megállapodásai követelés behajtásra irányultak, előadásával a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért. Ennek folytán azonban azt is meg kellett állapítania a Fővárosi Ítéltáblának, hogy az alperes a határozatában a Kft-vel kötött ügyletekre helytállóan alkalmazta a Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10.3. pontját, továbbá, hogy az üzletszerűen folytatott követelés behajtás engedélyhez kötött hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység.

A Kft. ügyleteinek a felperesi előadás szerinti minősítése okán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet kapcsolódó indokait a fentiek szerint megváltoztatta.

A Bankkal kötött szerződések esetében - mint azt az elsőfokú bíróság is kiemelte - relevanciája annak volt, hogy a felperes követeléseket vásárolt. Az, hogy az ügyletek mögött a felperes valós célja a követeléseket biztosító ingatlanok megszerzése volt, nem változtatja meg az alapul szolgáló kötelmek tartalmát. A követelés megvásárlás a Hpt. hatálya alá tartozó pénzkölcsön nyújtásnak minősül. Az ügyletek valós indítéka - a későbbiek szerint - a tevékenység üzletszerűségének vizsgálata során bír jelentőséggel.

Az üzletszerűség tekintetében a Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú ítélet megállapításit. A felperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőket emeli ki.

A Hpt. 2. számú melléklet III.22./ alpont alapján az üzletszerű tevékenység az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.

Az üzletszerűsége fogalma ennek folytán magában foglalja az ügyletek egyedileg nem meghatározott voltát, a rendszeresség követelményét, a nyereségben-, illetve vagyonszerzésben való érdekeltséget.

Az ügyletek egyedileg nem meghatározott voltára vonatkozó követelmény meghatározása során a Fővárosi Ítéltábla nem a fellebbezésben is hivatkozott Pest Megyei Bíróság polgári jogi tárgyú 7.G.25.554/2005/24. számú határozatát, hanem a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.116/2005/6. számú ítéletében kifejtett értelmezést tekintette irányadónak. Ennek folytán egyedileg előre meghatározott ügyletnek csak az tekinthető, amelynek tényleges célja nem illeszkedik az akár engedéllyel, akár anélkül folytatott rendszeres pénzügyi tevékenységbe. Nem

szükséges, hogy az ügylet bárki, azaz a nagy nyilvánosság számára elérhető legyen, a pénzügyi tevékenység zárt körben, kevés résztvevővel is végezhető. (Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.27.691/2008/5. szám, 4.Kf.27.048/2010/5. szám.)

Mivel a felperes esetében a Kft-vel és a Bankkal kötött ügyletek jelentik magát a pénzügyi tevékenységet, nem lehet alappal arra hivatkozni, hogy azok előre, egyedileg meghatározott ügyletek lennének, hogy a szerződések tényleges célja nem illeszkedik a tevékenységi körbe.

Az üzletszerűség beálltának további feltétele az ügyletek rendszeressége. Az elsőfokú bíróság helytállóan emelte ki, hogy a felperes alig másfél év alatt 12-nél több esetben kötött szerződést, azt, hogy nem az engedményezéssel érintett kötelezettek-, hanem a szerződésekkel érintett követelések száma az irányadó. Az elsőfokú bíróság helytállóan figyelembe vette a megszerzett követelések volumenét is.

A Fővárosi Ítéltábla értékelése szerint a rendszeresség követelményének körében a felperes nem tett olyan előadást, amely érdemben ütköztethető lett volna az elsőfokú bíróság indokaival.

Az üzletszerűség harmadik feltétele, hogy ellenértéket eredményezzen, de legalább a szerződés célja nyereség, vagyonszerzés elérése legyen.

A Fővárosi Ítéltábla az ellenérték körében vizsgálta a Kft-vel kötött szerződések szerkezetét. A felperes és a Kft. ugyanazon kintlévőségekre azonos időpontban kötötte meg a Kft. követeléseinek behajtására irányuló megbízási szerződést és a "Jegyzőkönyv" megnevezésű engedményezési megállapodást. A másodfokú bíróság értékelése szerint, a követelésekre létrejött megállapodások arra irányultak, hogy a felperes saját nevében (engedményezés), de a Kft. javára hajtsa be a Kft. követeléseit (megbízási szerződés). Ennek folytán a külön is nevesíthető ügyleteket is csak egységgént, követelés behajtásként lehet értékelni, és az ellenértéket is csak a megállapodás egészére nézve lehet vizsgálni, azaz az üzletszerűség szempontjából nem kell külön az engedményezésre és külön a megbízásra lebontani a megállapodást.

A Kft-vel kötött követelés behajtásra irányuló megbízási szerződések 8/ pontja egyértelműen tartalmazza, hogy a felperest megillető megbízás díja a behajtott összeg mellékletben meghatározott %-a, mely összeg nem tartalmazza az áfát. A mellékletek szerint ez a díj 8%, illetőleg 16% + áfa volt. A szerződések tekintetével a felperes alaptalanul hivatkozott fellebbezésében az ellenértékre vonatkozó téves következtetésre.

Az elsőfokú bíróság szintén egységgént kezelte a két szerződést, és helyesen állapította meg a megbízási szerződés 8/ pontjára hivatkozva az ellenértéket. Az elsőfokú bíróságnak a behajtási költségek felperes általi megelőlegezésére vonatkozó megállapításai a megbízási szerződésből származó következtetéseken alapulnak (a szerződés nem tartalmaz a behajtási költségeknek a Kft. általi megelőlegezésére rendelkezést, miközben a behajtás nyilvánvaló költségekkel jár). A következtetést azonban az elsőfokú bíróság szükségtelenül vonta le: azzal a Kft-vel kötött ügyletek követelésvásárlási jellegét kívánta alátámasztani, miközben azok a fentiek szerint követelés behajtásnak tekintendők.

A Bankkal kötött követelésvásárlási megállapodások esetében a felperes maga is elismerte az ellenérték meglétét. A fellebbezés XV. pontja szerint is a követelések ellenértékének meghatározása során az ingatlanok értékét és az átvételhez szükséges eljárás bonyolultságát vették figyelembe. Az, hogy a követelés vásárlás valós célja ingatlanok tulajdonjogának megszerzése volt, egyértelműen alátámasztja, hogy az ügyleteket nyereség, illetve vagyonszerzés végett kötötte meg a felperes.

Mindezekre tekintettel állapította meg a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan következtetett arra, hogy a felperes pénzkölcsön nyújtási tevékenységet folytatott. Engedély hiányában az alperes jogszerűen alkalmazhatott bírságot, melynek mértéke a Hpt. 175/A.§-a alapján kettő millió forinttól húszmillió forintig terjedhet.

Mivel az alperes a bírság kiszabása során mérlegelési jogkörben járt el, a vonatkozó kereseti kérelem elbírálása során az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Pp. 339/B.§-át. Helytálló volt azon megállapítása is, mely szerint az alperes a bírság körében irányadó tényállást feltárta, határozata tartalmazza a mérlegelési szempontokat, arra is megalapozottan tért ki, hogy az alperes más ügyekben megvalósuló bírságolási gyakorlata sem az alperest, sem a bíróságot nem köti. Az értékelt, de az elsőfokú bíróság által el nem fogadott, körülmények tekintetében azonban alapos az alperes fellebbezése. Az engedélyköteles tevékenységre vonatkozó ismeretekre nézve ugyanis az alperesi határozat nem tartalmaz ellentmondást.

A bírság kiszabás szempontjait a Psztv. 47.§-a következtében meg kell nevezni. Az elsőfokú bíróság által a határozat 7. oldal első francia bekezdésben jelöltek, amelyek a felperes jogi tájékozottságáról szólnak, azonban az alperes nem értékelt a bírságkiszabása során. Az elsőfokú ítélet által az alperesi határozat 7. oldal második franciabekezdésében jelölt körülményt vette súlyosbítóként az alperes figyelembe: ez azonban arra vonatkozott, hogy a felperes nem is tájékozódott a tevékenység jogszabályi feltételéről. A két bekezdés két eltérő magatartásra vonatkozik: az egyik szerint a felperes nem ismerte a szabályozást, a másik szerint meg sem próbálta megismerni. A bírság kiszabás szempontjából irreleváns ismeret hiányán nem hozható oksági kapcsolatba a tájékozódás hiányával. A tájékozódás hiányára nézve pedig az alperesi fellebbezés helytálló érvelést tartalmaz: az alperesi határozatban figyelembe vett tájékozódás elmulasztásának megállapításánál az alperest nem terhelte a nemlegességre nézve az elsőfokú bíróság által hiányolt bizonyítás lefolytatásának kötelezettsége.

A tájékozódás hiányára nézve a Fővárosi Ítéltábla figyelembe vette a következőket is:

A felperes már az elsőfokú bíróság előtt előadta, a fellebbezés XV. pontjában megismételte, a Bankkal folytatott tárgyalások során tájékozódott a jogszabályi feltételekről. Dr.Kelemen József tanúkénti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát a másodfokú eljárásban is megismételte. A fellebbezés XVIII. pontjában a Pp. 3.§-ának (3) bekezdésre hivatkozva sérelmezte a bíróság tájékoztatásának elmaradását.

A közigazgatási jogviszonyok esetében alkalmazott szankciók körében csak a hatáskörrel rendelkező közigazgatási szervtől (alperestől) kapott tájékoztatás értékelhető. Ennek hiányában, a Pp. XX. fejezetének hatálya alá tartozó közigazgatási perben mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság előtt szükségtelen volt annak feltárása, hogy a Bank jogásza mit közölt a felperessel - a Fővárosi Ítéltábla ezért mellőzte a felperes bizonyítási indítványát -, illetőleg nem sérült a Pp. 3.§-ának (3) bekezdése sem. A Bank téves tájékoztatásából eredő jogkövetkezményt a felperes esetlegesen polgári jogviszony keretében érvényesítheti.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre tekintettel az elsőfokú ítélet bírságra vonatkozó rendelkezése körében alaposnak értékelte az alperesi fellebbezést: az elsőfokú bíróság nem járt el helytállóan, amikor mellőzte a tájékozódás hiányát, mint súlyosbítási szempontot, és emiatt mérsékelte a bírság összegét.

A felperesi fellebbezésnek a bírsághoz kapcsolódó XIV. pontjára figyelemmel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a súlyosbító körülmények között az alperes a felperesi magatartást, a felperes nemleges nyilatkozatát értékelte, így azt, hogy egyéb forrásokból tudott-e a Bankkal kötött ügyletekről, a felperes javára nem vehette figyelembe. Az pedig kétségtelenül megállapítható, hogy 2010. január 12-én a felperes vezető tisztségviselője úgy nyilatkozott, hogy a Kft-től származó követeléseken kívül a felperes nem szerzett és nem vásárolt követeléseket.

A felperes által a másodfokú eljárásban csatolt alperesi tájékoztatások a perbeli tényállás mellett nem voltak alkalmasak az alperesi határozat jogszerűségének megingatására. Alkalmas volt ugyanakkor a bírság körében annak illusztrálására, hogy az alperes a hozzáfordulók számára ad tájékoztatást.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján mind rendelkezésében, mind indokolásában megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes körűen elutasította.

A perköltségre nézve a költségek megosztására vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés, az ítélet megváltoztatása folytán, a felperes terhére és az alperes javára orvoslást nyert.

Az alperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3.§-ának (6) bekezdése következtében a munkadíj megállapítása során a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységet értékelik. A képviseleti tevékenység ellenértékébe azonban a Pp. 75.§-ának (1) bekezdése folytán nem tartoznak bele az eljárással okszerű kapcsolatban nem álló perbeli cselekmények miatt felmerült költségek, függetlenül attól, hogy a cselekmények miatt a bíróság alkalmazott-e szankciót vagy sem. Amennyiben a bíróság indokát adja, erre tekintettel mellőzheti a jogi képviselő díjának megállapítását. A perbeli nyilatkozatok megalapozottsága azonban már a per érdemére tartozó kérdés, a perköltség jogalapját teremti meg, a perköltség összegének megállapítása során nem vehető figyelembe. A Fővárosi Ítéltábla ezen szempontok mentén állapította meg az alperest megillető perköltséget.

Az alperest megillető elsőfokú és másodfokú perköltségről a Pp.78.§-ának (1) és (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles az illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viselésére.

Budapest, 2011. évi október hó 12. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke,
bíró,

Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó

Dr. Rácz Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő